

10. prosinec 1998

OD JAGELLONCŮ AŽ PO BÍLOU HORU

OTÁZKY 1. KOLA

(zakroužkujte dle Vašeho názoru správnou odpověď)

autor : doc. PhDr. Petr Čornej, CSc.

- 1. otázka** : V čele protihabsburského povstání v Sedmíradsku roku 1604 stál muž, jehož oddíly brzy poté zle poničily i Moravu. **Byl to** :
- a) Zikmund Báthory
  - b) Štěpán Báthory
  - c) Štěpán Bočkaj
  - d) Jan Zápolský
- 2. otázka** : V průběhu 16. století se v Čechách i na Moravě právně uzavřel rytířský stav, jehož příslušníkům se říkalo též :
- a) dvořané
  - b) erbovníci
  - c) vladykové
  - d) panošové
- 3. otázka** : **Tzv. Svatováclavská smlouva upravovala roku 1517** :
- a) vztahy mezi Vladislavem Jagellonským a Matyášem Korvínem
  - b) společný postup šlechtické a městské opozice proti Ferdinandovi I.
  - c) vztahy mezi měšťany a šlechtou v hospodářské a politické oblasti
  - d) dohodu mezi kališníky a katolíky o uznání kompaktát za základní zemský zákon
- 4. otázka** : **Tzv. náboženský mír byl uzavřen roku** :
- a) 1478 v Kutné Hoře
  - b) 1483 v Praze
  - c) 1485 v Kutné Hoře
  - d) 1479 v Praze
- 5. otázka** : **Tzv. Česká konfese nezahrnovala** :
- a) staroutrakvisty
  - b) katolíky
  - c) novoutrakvisty
  - d) jednotu bratrskou
- 6. otázka** : **Rudolf II. přesídlil se svým dvorem do Prahy v roce** :
- a) 1580
  - b) 1581, když byl založen krušovický pivovar
  - c) 1582
  - d) 1583

7. otázka : Vladislav II. Jagellonský a Matyáš Korvín potvrdili mezi sebou mírové narovnání na osobním setkání roku :

- a) 1478 v Brně
- b) 1485 v Budíně
- c) 1479 v Krakově
- d) 1479 v Olomouci

8. otázka : Co to byly holdy?

- a) pozdně středověký název pro hody
- b) odvádění poddanských dávek nejen vlastní vrchnosti, ale i jiným feudálům
- c) církevní obřady
- d) označení skupiny loupeživých rytířů

9. otázka : Vladislav Jagellonský uzavřel z právního hlediska tři sňatky, pouze s jednou manželkou však skutečně žil. Byla to :

- a) Barbora Hlohovská
- b) Beatrix Bourbonská
- c) Anna z Foix
- d) Marie Habsburská

10. otázka : Vylíčení prvního českého stavovského odboje roku 1547 podrobně podal :

- a) Václav Hájek z Libočan
- b) Bohuslav Bilejovský
- c) Sixt z Ottersdorfu
- d) Martin Kuthen ze Šprinsberka

11. otázka : Matyáš Korvín vládl jako český král roku 1474 :

- a) v části Českého království, obojí Lužici, Slezsku a v Moravském markrabství
- b) v obojí Lužici, Slezsku a v Moravském markrabství
- c) v části Českého království, Horní Lužici, Slezsku a Moravském markrabství
- d) v části Českého království, Dolní Lužici, Slezsku a v Moravském markrabství

12. otázka : Dočasné spojení Starého a Nového Města pražského v jeden správní celek prosadil roku 1518 :

- a) Jan Pašek z Vratu
- b) Zdeněk Lev z Rožmitálu
- c) Jan Hlavsa z Chotouně
- d) Bartoloměj z Münsterberka

13. otázka : Jezuité, kteří po svém příchodu do Čech roku 1556 zakládali svá gymnázia, nezřídili v 16. století školu v jednom z následujících měst :

- a) v Jindřichově Hradci
- b) v Chomutově
- c) v Mladé Boleslavi
- d) v Olomouci

14. otázka : K vůdcům druhého stavovského odboje roku 1618 nepatřil :

- a) Jindřich Matyáš hrabě Thurn
- b) Diviš Černín z Chudenic
- c) Jáchym Ondřej Šlik z Lokte
- d) Leonard Collona z Felsu

15. otázka : Prvním arcibiskupem se po 130 letech sedisvakance stal v pražské arcidiecézi :

- a) Antonín Brus z Mohelnice
- b) Zbyněk Berka z Dubé
- c) Jan Lohelius
- d) Martin Medek z Mohelnice

16. otázka : Mocenský nástup Habsburků ve střední Evropě umožnila po roce 1520 realizace sňatkových smluv uzavřených :

- a) mezi Habsburky a Vasovci roku 1519 ve Frankfurtu n/M.
- b) mezi Habsburky a Wettiny roku 1517 v Drážďanech
- c) mezi Habsburky a Wittelsbachy ve Vídni roku 1516
- d) mezi Jagellonci a Habsburky ve Vídni roku 1515

17. otázka : Úbytek obyvatelstva, který České království zaznamenalo v letech 1380 - 1480, činil podle odhadu historiků :

- a) 10 - 20 %
- b) 20 - 30 %
- c) 30 - 40 %
- d) více než 50 %

18. otázka : Libeňským mírem uzavřeným roku 1608 postoupil Rudolf II. bratru Matyášovi vládu nad :

- a) Uhrami, Moravou a rakouskými zeměmi
- b) Uhrami, Moravou, rakouskými zeměmi a Slezskem
- c) Uhrami, Moravou a Českým královstvím
- d) Moravou, rakouskými zeměmi a Slezskem

19. otázka : Významným alchymistou a zároveň autorem dodnes vydávané kuchařské knížky byl :

- a) Edward Kelley
- b) Petr Hlavsa
- c) Jeroným Scotus, zvaný Skota
- d) Bavor Rodovský z Hustířan

20. otázka : Mohács (Moháč), kde ztratil roku 1526 život Ludvík Jagellonský, leží v blízkosti řeky :

- a) Tisy
- b) Marice
- c) Sávy
- d) Dunaje

21. otázka : Vladislavské zřízení zemské :

- a) uklidnilo spory mezi královskými městy a šlechtou
- b) restituovalo církevní majetek sekularizovaný husity
- c) stalo se záhy předmětem sporů mezi královskými městy a šlechtou
- d) zrušilo platnost kompaktát

22. otázka : Na dvoře Rudolfa II. nepůsobil umělec :

- a) Adrian de Vries
- b) Giuseppe Arcimboldo
- c) Hans von Aachen
- d) Paolo Veronese

23. otázka : Někdy bývá za tzv. druhou pražskou defenestraci označován :

- a) pražský kališnický převrat 24. září 1483
- b) počátek stavovského odboje 9. února 1547
- c) předehra vydání Rudolfova majestátu 8. července 1609
- d) počátek spiknutí proti Vladislavu II. Jagellonskému 11. září 1473

24. otázka : Slavná šestidílná Kralická bible byla vydána v letech :

- a) 1579 - 1594
- b) 1577 - 1583
- c) 1577 - 1586
- d) 1586 - 1595

25. otázka : Albrecht z Valdštejna vyženil s Lukrecií Nekšovou už před třicetiletou válkou rozsáhlé statky :

- a) v severovýchodních Čechách
- b) v Podýjí
- c) na Osoblažsku
- d) na Valašsku

26. otázka : Letohrádek Hvězda na Bílé hoře (nyní Praha 6) byl vybudován pro :

- a) Ferdinanda I.
- b) královnu Annu Jagellonskou
- c) Rudolfa II.
- d) Ferdinanda Tyrolského

27. otázka : Tzv. režijní velkostatek spočívá především :

- a) na příjmech z dávek poddaných
- b) na výnosu zařízení (pivovary, rybníky aj.) provozovaných vrchností
- c) na robotní práci
- d) na vymáhání dávek pomocí drábů

28. otázka : Mezi přední ochránce jednoty bratrské patřili :

- a) Krajířové z Krajku na Mladé Boleslavi
- b) Švihovští z Rýzmburka na Rabí
- c) Šlikové z Lokte
- d) Pernštejnové

29. otázka : **Jako první překladatel Erasma Rotterdamského do češtiny proslul :**

- a) Zikmund Hrubý z Jelení - Gelenius
- b) Řehoř Hrubý z Jelení
- c) Jan Amos Komenský
- d) Sixt Palma Močidlanský

30. otázka : **Hospodářskou součinnost mezi úrodnými oblastmi tzv. "krajů", přechodným pásmem a neúrodnými oblastmi "hor" dovedl k dokonalosti šlechtický rod :**

- a) Rožmberků
- b) Valdštejnů
- c) Kostků z Postupic
- d) Smiřických ze Smiřic

31. otázka : **Benedikt Ried, Paolo della Stella a Ulrico Aostalli působili v Čechách jako :**

- a) dvorní malíři
- b) architekti
- c) sochaři
- d) církevní hodnostáři

32. otázka : **Autorem Vladislavského zřízení zemského byl :**

- a) Petr Vok z Rožmberka
- b) Viktorín Kornel ze Všehrd
- c) Albrecht Rendl z Oušavy
- d) Vladislav II. Jagellonský

33. otázka : **Faktoři byli :**

- a) defenzoři, kteří dohlíželi na nekatolické církve
- b) velkoobchodníci s výrobky tkalců
- c) žoldnéři
- d) dozorčí soudci u tuzemského soudu

34. otázka : **Po volbě Ferdinanda I. Habsburského českým králem delegace českých šlechticů poprvé uvítala nového krále u města :**

- a) České Budějovice
- b) Znojmo
- c) Český Krumlov
- d) Jihlava

35. otázka : **Hlavním královským stavitelem v době jagellonské byl :**

- a) Benedikt Ried
- b) Matěj Rejsek z Prostějova
- c) Jan z Rabštejna
- d) Jan Melantrich z Veleslavína

---

poznámka : správná odpověď = **1 bod** (maximální počet bodů - **35**)

SPRÁVNÉ odpovědi 1. KOLA

- 1 c = Štěpán Bočkaj**
- 2 c = vladykové**
- 3 c = vztahy mezi měšťany a šlechtou
v hospodářské a politické oblasti**
- 4 c = 1485 v Kutné Hoře**
- 5 b = katolíky**
- 6 d = 1583**
- 7 d = 1479 v Olomouci**
- 8 b = odvádění poddanských dávek nejen vlastní
vrchnosti, ale i jiným feudálům**
- 9 c = Anna z Foix**
- 10 c = Sixt z Ottersdorfu**
- 11 a = v části Českého království, obojí Lužici, Slezsku
a v Moravském markrabství**
- 12 a = Jan Pašek z Vratu**
- 13 c = v Mladé Boleslavi**
- 14 b = Diviš Černín z Chudenic**
- 15 a = Antonín Brus z Mohelnice**
- 16 d = mezi Jagellonci a Habsburky ve Vídni 1515**
- 17 c = 30 - 40 %**
- 18 a = Uhrami, Moravou a rakouskými zeměmi**
- 19 d = Bavor Rodovský z Hustířan**
- 20 d = Dunaje**
- 21 c = stalo se záhy předmětem sporů mezi
královskými městy a šlechtou**
- 22 d = Paolo Veronese**
- 23 a = pražský kališnický převrat 24. září 1483**
- 24 a = 1579 - 1594**
- 25 d = na Valašsku**
- 26 d = Ferdinanda Tyrolského**
- 27 b = na výnosu zařízení (pivovary, rybníky aj.)
provozovaných vrchností**
- 28 a = Krajířové z Krajku na Mladé Boleslavi**
- 29 b = Řehoř Hrubý z Jelení**
- 30 d = Smiřických ze Smiřic**
- 31 b = architekti**
- 32 c = Albrecht Rendl z Olšavy**
- 33 b = velkoobchodníci s výrobky tkalců**
- 34 d = Jihlava**
- 35 a = Benedikt Ried**

OD JAGELLONCŮ AŽ PO BÍLOU HORU

OTÁZKY 2. KOLA

(odpovězte na otázku)

autor : doc. PhDr. Petr Čornej, CSc.

1. otázka : **První ústava vydaná v Českém království tiskem nesla název :**

.....

2. otázka : **Platnost kompaktát skončila v českých zemích roku :**

.....

3. otázka : **Císař Maxmilián II. inklinoval v soukromí ke konfesi :**

.....

4. otázka : **První renesanční stavba v českých zemích nevznikla v Čechách, nýbrž na Moravě. Byl jí zámek :**

.....

5. otázka : **Nejvyšší úředník v Moravském markrabství se nazýval :**

.....

6. otázka : **Vladislav II. Jagellonský sídlil od roku 1490 v :**

.....

7. otázka : **V 16. století se Morava stala útočištěm příslušníků radikální německé reformace zvaných novokřtělci či anabaptisté. Na Moravě se jim však říkalo :**

.....

8. otázka : **Roku 1571 zemřel biskup jednoty bratrské, autor duchovních písní, překladatel a hudební kritik. Jak se jmenoval?**

.....

9. otázka : **Roku 1608 vyšel spis Putování...do Země svaté, země Judské a dále do Egypta, jehož autorem byl politik a hudební skladatel :**

.....

10. otázka : Ve znaku Dolní Lužice, která do roku 1635 tvořila součást zemí Koruny české, byl :

.....

11. otázka : Posledním manželem Polyxeny z Lobkovic byl představitel české katolické strany, zvaný "dlouhý Hišpán". Jeho správné jméno znělo :

.....

12. otázka : Tvůrcem rozsáhlé rybníční sítě zbudované pro pány z Pernštejna na Pardubicku byl :

.....

13. otázka : Roku 1508 zmítalo Českým královstvím nepřítelství šlechtice, který mstil smrt svého bratra Jana. Tímto mužem, který vyhlásil nepřítelství Pražanům, byl (celé jméno) :

.....

14. otázka : Roku 1611 se Rudolf II. pokusil zvrátit výsledky svého Majestátu na náboženskou svobodu tím, že do Prahy pozval vojenský oddíl, který později vstoupil do dějin pod názvem :

.....

15. otázka : Slavný jihočeský rybník, který zbudoval Jakub Krčín, byl svým stavitelem původně nazván Nevděk. Dnes se toto místo známých veslařských regat jmenuje :

.....

16. otázka : Správa utrakvistické církve sídlila na Starém Městě pražském. Tomuto orgánu se běžně říkalo :

.....

17. otázka : První česky tištěný spis o objevení Nového světa byl vytištěn v městě :

.....

18. otázka : Nejvyšší správní orgán Českého království se v předbělohorském období nazýval :

.....

19. otázka : Rudolfův majestát byl kromě Českého království vydán také pro :

.....

20. otázka : V roce 1584 vstoupil v českých zemích v platnost kalendář nazývaný :

.....

21. otázka : Nejstarší , prokazatelně datovaná tiskem vydaná kniha u nás je :

.....

22. otázka : Hlavní královský stavitel Jagellonců Benedikt Ried zasáhl do podoby Pražského hradu v duchu renesance. Uveďte alespoň jeden příklad :

.....

23. otázka : Jednou z nejkrásnějších prací renesančních umělců je letohrádek královny Anny (později pojmenován Belvedere). Dopište příjmení umělců, kteří se na něm výrazně svým umem podíleli :

architekt Giovanni .....

architekt Giovanni Maria .....

architekt Bonifác .....

kameník a sochař Paolo della .....

24. otázka : V roce 1601 se v Praze definitivně usadil významný sochař, který poté vytvořil tři bronzová poprsí císaře (1603,1607 a 1609) i bronzovou sochu Rudolfa II. na koni a získal si tak mezi Rudolfovy portrétisty přední místo. Jak se jmenoval?

.....

25. otázka : Dopiš alespoň příjmení autorů následujících knih :

Třicetiletá válka a český národ = ...

Rudolf II. a jeho doba = ...

Osud trůnu habsburského = ... + ...

-----
poznámka : správná odpověď = 2 body (maximální počet bodů - 60)

SPRÁVNÉ odpovědi 2. kola

1. otázka = Vladislavské zřízení zemské
2. otázka = roku 1567
3. otázka = ke konfesi luterské, resp. augšpurské
4. otázka = zámek Tovačov
5. otázka = moravský zemský hejtman
6. otázka = v Budíně, resp. v Budě
7. otázka = habáni
8. otázka = Jan Blahoslav
9. otázka = Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic
10. otázka = krácející červený vůl
11. otázka = Zdeněk Vojtěch Popel z Lobkovic
12. otázka = Kunát Dobřenský
13. otázka = Jiří (Jiřík) Kopidlanský z Kopidlna
14. otázka = Pasovští
15. otázka = Svět
16. otázka = dolní konzistoř
17. otázka = v Plzni
18. otázka = Česká dvorská kancelář
19. otázka = Slezsko
20. otázka = Gregoriánský kalendář
21. otázka = Statuta arcibiskupa Arnošta pro pražskou diecézi z roku 1476 v Plzni
22. otázka = dostavba opevnění Pražského hradu, přestavba hradního paláce - Ludvíkovo křídlo, loggie mezi Vladislavským sálem a Jezdeckým schodištěm
23. otázka = : architekt Giovanni **Spazio**
: architekt Giovanni Maria **Aostalli**
: architekt Bonifác **Wohlmüt**
: kameník a sochař Paolo della **Stella**
24. otázka = **Adriaen de Vries**
25. otázka = Třicetiletá válka a český národ
: **Josef Polišenský**

Rudolf II. a jeho doba
: **Josef Janáček**

Osudy trůnu habsburského
: **Jan Galandauer**
Miroslav Honzík

OD JAGELLONCŮ AŽ PO BÍLOU HORU

OTÁZKY 3. KOLA

(doplňte chybějící údaje)

autor : Miroslav Stulák

1. úryvek : *Do deseti dnů po Bílé hoře byla Praha v hrubých obrysech pacifikována, Maxmilián Bavorský dospěl k názoru, že ho ve městě není nadále zapotřebí. Určil svým zplnomocněným zástupcem intrikána s chladnokrevně kalkující*

hlavou, knížete .....
(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3.díl, str.187)

2. úryvek : *V říjnu 1620, kdy v okolí Plzně stály proti sobě v napjatém očekávání*

rozhodujícího střetu armáda česká (králův hlavní stan byl v .....)

a císařsko-bavorská (její vedení tábořilo v .....), se Mansfeld za 100 tisíc zlatých v hotovosti zavázal bavorskému vévodovi Maxmiliánovi k neutralitě, a tak se stalo, že když se české vojsko ustupující před habsburskou přesilou konečně sešikovalo 8. listopadu na bělohorské pláni před Prahou k odporu, chyběli na bojišti výborně vycvičení a zkušené Mansfeldovi vojáci, odpočívající v klidu za plzeňskými hradbami.
(Deník Bohemia 23.11.1998, Jan Kumpers - Po dobytí měla být Plzeň srovnána se zemí)

3. úryvek : *Legendární účastník bělohorské bitvy, v oné chvíli tuctový a nenápadný, z hlediska budoucnosti však jistě nejvýznamnější osobnost mezi přítomnými,*

Francouz ..... (1596-1650). Na bojiště ho osud zavál v řadách ligistického vojska jako čtyřadvacetiletého vrstevníka Fridricha Falckého. Nebude to dlouho trvat a vyroste z něj vynikající materialistický filozof, tvůrce racionalistického myšlení 17. století. "Cogito ergo sum - myslím, tedy jsem." Touto nesmrtelnou větou se pokloní pronikavosti lidského rozumu. Stane se i skvělým matematikem.
(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3.díl, str.187)

4. úryvek : *Rudolf se v prvních letech vlády snažil vycházet příbuzným vstříc. Příklad: Když viděl, jak princip jediného muže u moci vyvolává žárlivost*

a konflikty, ustoupil a svěřil ..... (1578), poté i ..... (1583) správu nad rakouskými zeměmi. Vzhledem k tomu, že Tyrolsko bylo už po léta v rukou strýce Karla, dobrovolným ústupem z pozic prokázal Rudolf značnou míru velkorysosti. ale nebyla mu nic platná, nátlak rodiny sílil i nadále a přerostl v kolektivní štvanicí na císařskou osobu ve chvíli, kdy se prvně manifestovaly příznaky jeho duševní choroby ...
(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3.díl, str. 88)

5. úryvek : Největším českým přírodopiscem 16. století byl .....
(1525-1600) zv. Nemicus, astronom, matematik, geodet, botanik, lékař
působící nejprve u dvora Maxmiliánova, pak i Rudolfova. Tento pozoruhodný
muž renesanční mohutnosti byl u nás prvním stoupencem Koperníkovy
heliocentrické soustavy, zakladatelem tzv. meridiánské astronomie
(přesná pozorování a výpočty hvězd a planetárních drah), byl také prvním,
kdo se pokusil o triangulaci pražského okolí.
(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3.díl, str. 55)

6. úryvek : V roce 1556, když za bratra Karla nastoupil Ferdinand na římskoněmecký
trůn, povolal Habsburk do Čech jezuitu. První dvanáctičlenná komunita
"černých mnichů", Němců a Vlámů, přišla do Prahy a usadila se v koleji
..... Roku 1562 získali jezuité právo zřídit zde pětiletou nižší školu
a univerzitní učení s filozofickou a theologickou fakultou pro výchovu
kněžského dorostu.
(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3.díl, str. 49)

7. úryvek : Efektní inscenace Ferdinandova, onen tribunál "nad zrádci vlasti", trval čtyři
týdny. A vyvrcholil krvavou tečkou. Zemský sněm svolaný na srpen 1547 byl
pro výstrahu zahájen - popravami. Na ..... náměstí dal
Ferdinand 22. srpna stít ..... (počet) rytíře a ..... (počet) měšťany.
Už předtím proběhlo trestní řízení i s povstalci z řad vysoké šlechty.
Zatímco perzekvovaných měšťanů bylo jenom z Prahy na šest set,
"obeslaných" pánů a rytířů bylo jen 32. Někteří z nich se zachránili útekem.
Zbylým šestadvaceti panovníkům vyměřil částečné konfiskace, pokuty, domácí
vazbu, tedy tresty podstatně mírnější. Uprchlíky v čele s vojenským
velitelem povstání Kašparem ..... z Rabštejna prohlásil královský
soud za "zbaveny cti, statků a hrdel". Tak zněla oficiální zaklínací formule.
(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3. díl, str. 41)

8. úryvek : K letopočtu 1581 se váže úsloví .. .."
Věcnou stránku událostí známe jen zmlukovitě. Na hlubockém panství
Adama z Hradce v jižních Čechách došlo ke sporu poddaných a vrchnosti
o tzv. .... peníze. Rebélii vedl sedlák Jakub (?) Kubata. Byl pak
v uvedeném roce popraven. Pozdější tradice z něho učinila rychtáře ze vsi
Zbudově.
(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3. díl, str. 94)

9. úryvek : Ustanovení Vladislava II. z r. 1510, kterým byla ..... určena královou
dědičkou v případě, že její bratr Ludvík zemře bez potomků, obsahovalo
i dovětek, že princezna smí být provdána pouze se souhlasem stavů. Tato
podmínka nebyla r. 1515 při uzavírání vídeňské smlouvy mezi Habsburky
a Jagellonci o dynastických sňatcích dodržena (jednání ve Vídni se sice
zúčastnili někteří čeští šlechtici, nikoliv však delegace stavovské obce),
a proto stavové nemuseli její nároky uznávat.
(Přehled dějin Československa 1.díl, str. 9)

10. úryvek : *Vladislavská gotika (také jagellonská) se v Praze ohlásila rokem 1475, kdy kameník Václav ze Žlutic začal stavět Prašnou bránu, monumentální*

*vstup do .....(část Prahy). Říkalo se jí tehdy jinak: .....
Byla založena přímo do starého hradebního příkopu. Neměla mít funkci obrannou, ale reprezentační.*

(Petr Hora - Toulky českou minulostí 2.díl, str. 412)

11. úryvek : *Dne 27. května 1471 zvolili tedy čeští stavové Jiříkova nástupce Vladislava Jagellonského, o pouhý den později se na českého krále nechal korunovat Matyáš Korvín. Zatímco volba nepřítomného Vladislava se konala*

*v ..... , korunovace Matyášova proběhla v .....
Tím okamžikem se bezvládní proměnilo v dvojkráloví. Tahanice o korunu byla na obzoru.*

(Petr Hora - Toulky českou minulostí 2.díl, str. 410)

12. úryvek : *Choroba se zhoršovala, před Vánocemi 1580 byl na tom Rudolf tak špatně, že se v rodině začalo uvažovat o tom, jaká opatření přijmout, kdyby došlo k nejhorsímu. Dvorní lékař doktor ..... si nevěděl rady. Přizval na pomoc postupně další experty, takže posléze se nad nemocným scházivalo koncilium deseti kapacit, aniž se dokázalo shodnout na diagnóze. Přesněji : lékaři Rudolfovu nemoc prohlásili za akutní stav melancholie, ovšem tenkrát si pod tím termínem představovali celou blíže nerozlišenou skupinu duševních poruch.*

(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3.díl, str. 94)

13. úryvek : *Je třeba Rudolfovi přiznat, že podporoval každý vědecký úkol, pokud mu připadal smysluplný. Jeden příklad za mnohé: Kolem roku 1600 začal v Praze pod patronací císaře pracovat podivuhodný vědecký tým tří*

hvězdářských kapacit. Čech....., Dán .....

a Němec ..... Vznikl mozkový trust, jaký v tehdejší světě neměl obdoby. Bohužel, než se mohla spolupráce špičkových učenců

vskutku rozvinout, zemřel ..... , brzy nato i ..... , který v Čechách

působil jen něco přes rok, takže z triumvirátu zbyl pouze .....

(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3.díl, str. 117)

14. úryvek : *V souvislosti s volbou Ferdinanda I. za českého krále vznikla vlastně v naší zemi regulérní pošta, a to dokonce dřív, než Habsburk na český trůn formálně usedl, už v roce 1526. Ferdinand využil služeb i zkušeností*

šlechtické rodiny ..... , kteří už dříve poštovní přepravu takřka monopolně organizovali po velké části Evropy.

(Petr Hora - Toulky českou minulostí 3.díl, str. 41)

15. úryvek : *Za místodržitelství arciknížete Ferdinanda renesanční přestavba Pražského hradu mezi léty 1555-1567 vyvrcholila a každé významnější dílo této krátké, ale neobyčejně intenzivní stavební epochy bylo signováno*

..... , jenž silou svého talentu odsoudil ostatní soudobé stavitele na Hradě ke skromnější úloze. Stavitel především dokončil do roku 1563 nástavbu patra letohrádku v Královské zahradě, dále posadil v letech 1560-1563 renesanční helmici na hlavní věž Svatovítského chrámu, přestavoval požárem zničenou sněmovnu a zkrášlil její interiér novou písařskou tribunou, jejíž projekt vypracovali italští stavitelé ve Vídni (1559-1564), vybudoval varhanní kruchtu v chrámu sv. Víta (1557-1561), projektoval Malou míčovnu při letohrádku Hvězdě (1556-1559) a svou stavitelskou působnost v areálu Pražského hradu korunoval v letech 1567-1569 stavbou Velké míčovny v Královské zahradě podle vlastního projektu.

(Josef Janáček - Rudolf II. a jeho doba, str. 75)

---

poznámka : *správná odpověď = 2 body (maximální počet bodů - 56)*

SPRÁVNÉ odpovědi 3. KOLA

1. úryvek = **Karla z Lichtenštejna**
2. úryvek = **Rokycanech + Liticích**
3. úryvek = **René Descartes čili Cartesius**
4. úryvek = **Arnoštovi + Matyášovi**
5. úryvek = **Tadeáš Hájek z Hájku**
6. úryvek = **Klementinu**
7. úryvek = **Hradčanském + dva a dva + Pluhem**
8. úryvek = **"Kubata dal hlavu za blata" + tzv. sirotčí**
9. úryvek = **Anna**
10. úryvek = **Starého Města + Nová věž**
11. úryvek = **Kutné Hoře + Jihlavě**
12. úryvek = **Crato**
13. úryvek = **Tadeáš Hájek z Hájku + Tycho Brahe,
Jan Kepler + Hájek + Brahe + Kepler**
14. úryvek = **Taxisů**
15. úryvek = **Bonifácem Wohlmutem**